

Rapport

Datum: 9 februari 2007

Rapportnummer: 2007/020

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat een medewerkster van de Raad voor de Kinderbescherming, vestiging Breda, in het kader van een door de rechtbank te Breda bij beschikking van 10 april 2003 en 30 juni 2003 gelast onderzoek zich niet objectief heeft opgesteld en beide partijen niet op gelijke wijze heeft behandeld, onder meer door:

verzoeker en zijn ouders onvoldoende in de gelegenheid te stellen om negatieve opmerkingen over de moeder van de kinderen te maken terwijl verzoekers ex-echtgenote wel alle gelegenheid is geboden om negatieve opmerkingen over verzoeker te maken;

de negatieve opmerkingen van verzoekers ex-echtgenote over hem en zijn ouders klakkeloos in het raadsrapport op te nemen zonder deze te verifiëren en/of nader te onderzoeken;

de door verzoeker overgelegde correspondentie niet te verwerken in het raadsrapport van 28 januari 2004;

haar toezegging dat op 29 oktober 2003 bij verzoeker thuis met de kinderen zou worden gesproken niet na te komen;

op 29 oktober 2003 slechts korte tijd met verzoeker te spreken.

Beoordeling

Algemeen

1. Verzoeker is in 2001 gescheiden van zijn toenmalige echtgenote, mevrouw S. Verzoeker en mevrouw S. hebben twee minderjarige kinderen, genaamd X (geboren op 27 augustus 1994) en Y (geboren op 19 juli 1996). De rechtbank te Breda bepaalde bij beschikking van 9 november 2001 dat de kinderen hun hoofdverblijf zouden hebben bij mevrouw S. en dat verzoeker recht had op omgang met de kinderen.

2. Mevrouw S. deed de rechtbank te Breda op enig moment het verzoek de omgangsregeling te wijzigen, zodat verzoeker het omgangsrecht zou worden ontnomen. De rechtbank te Breda achtte zich onvoldoende geïnformeerd om een beslissing te kunnen geven en deed de Raad voor de Kinderbescherming vestiging Breda (verder: de Raad) bij beschikking van 10 april 2003 het verzoek om een onderzoek in te stellen ter beantwoording van de vraag of, en zo ja op welke wijze, omgang tussen verzoeker en de kinderen mogelijk was. De rechtbank vroeg de Raad om haar daarover te adviseren en schortte het nemen van een beslissing op.

3. De Raad stelde op 14 april 2003 een onderzoek in naar die vraag, maar schortte het daadwerkelijk instellen van het onderzoek op tot 23 juli 2003, in verband met een poging van de Raad tot bemiddeling.

4. Mevrouw S. verhuisde op enig moment samen met de kinderen naar Noorwegen, het thuisland van haar nieuwe partner. Verzoeker deed de rechtbank intussen het verzoek om te bepalen dat de kinderen voortaan bij hem hun hoofdverblijf zouden hebben. Ook verzocht hij de rechtbank om S. te verbieden om de kinderen naar het buitenland mee te nemen, totdat de Raad zijn onderzoek zou hebben afgerond.

5. De rechtbank deed de Raad het verzoek om het ingestelde onderzoek uit te breiden naar de vraag of het hoofdverblijf van de kinderen bij de man of bij de vrouw moest zijn en op welke wijze de kinderen omgang moesten hebben met de niet-verzorgende ouder. Ook verzocht de rechtbank de Raad om op basis van onderzoek een inschatting te geven van de bereidheid van beide ouders tot medewerking aan een omgangsregeling.

In de beschikking van de rechtbank te Breda van 30 juni 2003 staat onder meer het volgende vermeld:

"De raad heeft ter terechtzitting aangegeven dat het in het belang van de minderjarigen is dat beide ouders een grote rol in hun leven hebben. Voor dit belang van de minderjarigen moeten ouders soms iets inleveren. Hoewel de moeder aangeeft dat het - gezien de leeftijd van de minderjarigen - nu een goed moment is om te verhuizen, geeft de raad aan dat het juist gezien hun leeftijd van groot belang is dat beide ouders een rol spelen in hun leven. De raad heeft de indruk dat de moeder vanuit haar eigen belang handelt en vindt het kwalijk dat de moeder de vader niet heeft betrokken bij een dergelijke belangrijke beslissing."

6. Het onderzoek werd verricht door R., raadsonderzoeker. De onderzoeksvragen die de Raad zich stelde luiden:

"1. Wat zijn de knelpunten waardoor deze ouders niet tot gezamenlijke afspraken kunnen komen over de hoofdverblijfplaats en de omgangsregeling van hun kinderen X en Y?

2. Wat is het zichtbare effect van de conflicten tussen de ouders op de ontwikkeling van X en Y?

3. Wat zijn de consequenties voor X en Y op langere termijn?

4. Welk advies is het meest in het belang van X en Y?"

7. De Raad omschreef het door hem gebruikte onderzoeksmodel als volgt:

"Het handelen van de Raad voor de Kinderbescherming bestaat uit het doen van onderzoek waarmee tevens uitzicht geboden wordt op de realisering van een doeltreffende oplossing ter afwending van de risicofactoren die het kind in zijn/haar ontwikkeling bedreigen.

Om de onderzoeksvragen te beantwoorden wordt gebruik gemaakt van een door de Raad ontwikkeld onderzoeksmodel, waarbij uitgangspunt is de mogelijk bedreigde ontwikkeling van het kind. In de eerste fase wordt breed en algemeen informatie ingewonnen, in de tweede fase kunnen specifieke onderzoeksmiddelen worden ingezet en/of informanten benaderd worden..."

8. De Raad bracht op 5 januari 2004 een conceptrapport uit en op 28 januari 2004 volgde het definitieve rapport. De Raad adviseerde de rechtbank om te bepalen dat de kinderen hun hoofdverblijf zouden hebben bij mevrouw S. Tevens adviseerde de Raad om een omgangsregeling met verzoeker vast te leggen.

9. De rechtbank te Breda stelde op 14 mei 2004 een omgangsregeling vast: de kinderen zouden in het vervolg hun hoofdverblijf hebben bij mevrouw S. in Noorwegen. De rechtbank stelde vast dat verzoeker recht heeft op omgang.

Interne klachtbehandeling

10. Verzoeker diende een klacht in bij de Raad over de - in zijn ogen - partijdige en onzorgvuldige handelwijze van (medewerkers van) de Raad. Zijn klacht werd in behandeling genomen door de Raad, vestiging Breda. In een brief van 13 mei 2004 liet de vestigingsmanager verzoeker onder meer het volgende weten:

"In (een; N.o.) gesprek heeft u melding gemaakt van een aantal voorvallen waarbij uiteindelijk de term partijdigheid is gevallen. Het meest concrete voorbeeld dat u daarvoor aandraagt is het gegeven dat de raadsonderzoekster moeder thee heeft aangeboden na een gesprek. Navraag levert op dat moeder zelf heeft gevraagd of het mogelijk was om na het gesprek iets te drinken te krijgen aangezien zij na het gesprek nog enige tijd diende te wachten. Op grond daarvan is haar na het gesprek thee aangeboden. Hoewel ik ook van de teamleider bevestiging kreeg van deze uitleg kan ik mij goed indenken dat dit een schijn van partijdigheid opwekt. Dit is overigens door de teamleider na het gesprek ook nog besproken met betreffende raadsonderzoekster en beiden kwamen zij tot dezelfde conclusie. Ik kan u echter verzekeren dat er van partijdigheid geen enkele sprake was."

Verzoeker was het met de afdoening van zijn klacht door de vestigingsmanager niet eens, en wendde zich - na een briefwisseling met de Raad - tot de klachtencommissie V van de Directie Zuid.

11. De klachtencommissie verklaarde de klacht bij beslissing van 24 augustus 2005 niet gegrond. De vestigingsmanager bracht tijdens een zitting van de klachtencommissie naar

voren dat de Raad in het kader van het onderzoek niet aan waarheidsvinding doet, maar onderzoekt wat in een gegeven situatie het beste is voor de kinderen. Hij liet weten dat het mogelijk was dat de raadsonderzoekster geen kennis had van het dossier. Hij wees erop dat raadsonderzoekers in z'n algemeenheid vaak geen kennis hebben van een dossier, omdat zij onbevooroordeeld en neutraal aan een onderzoek willen beginnen. Dit is een werkwijze van de Raad. Wat betreft de klacht over partijdigheid in het nadeel van verzoeker wees hij erop dat de Raad een omgangsregeling adviseerde terwijl mevrouw S. had gevraagd om deze stop te zetten.

De klachtencommissie concludeerde dat de toegepaste systematiek tijdens het onderzoek van de Raad naar beide partijen toe hetzelfde was geweest. De commissie kwam tot het oordeel dat er geen partijdigheid was geweest tijdens het onderzoek of bij de rapportage. De klachtencommissie benadrukte in haar beoordeling van de klacht dat de Raad positief adviseerde op het verzoek tot de vaststelling van een omgangsregeling.

Ten aanzien van verzoekers klacht over het gesprek op 29 oktober 2003 oordeelde de klachtencommissie dat er onvoldoende aanknopingspunten waren voor de conclusie dat er hiervoor minder tijd dan gebruikelijk was uitgetrokken.

12. Verzoeker was het niet eens met de klachtafdoening door de klachtencommissie.

Hij wendde zich tot de Nationale ombudsman met de klacht dat de betrokken raadsonderzoeker en diens teamleider, in het kader van het door de rechtbank te Breda bij beschikking van 10 april 2003 en 30 juni 2003 gelaste onderzoek, zich niet objectief hadden opgesteld en beide partijen niet op gelijke wijze hadden behandeld.

In het bijzonder klaagt verzoeker over de in het hiernavolgende, onder **I.** tot en met **V.** beoordeelde gedragingen van bedoelde medewerkers van de Raad.

I. Ten aanzien van het verzoeker in de gelegenheid stellen om opmerkingen te maken

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt er in de eerste plaats over dat de medewerkers van de Raad hem en zijn ouders onvoldoende in de gelegenheid hebben gesteld om negatieve opmerkingen over de moeder van de kinderen te maken terwijl zijn ex-echtgenote wel alle gelegenheid is geboden om negatieve opmerkingen over verzoeker te maken.

2. De minister van Justitie liet weten de Raad in verband met deze klacht om inlichtingen te hebben gevraagd. De minister liet weten met de Raad van oordeel te zijn dat de klacht niet gegrond is. De minister verwees naar de reactie van de Raad (zie hierna, onder 3.) en merkte het volgende op. In het rapport van de Raad is, zoals gebruikelijk, zowel de visie

van verzoeker als die van zijn ex-echtgenote opgenomen. Beide partijen hebben volgens de minister ruim de gelegenheid gehad om hun standpunten - ook over elkaar - naar voren te brengen.

3. De directeur van het Landelijk Bureau van de Raad voor de Kinderbescherming bracht naar voren dat er geen sprake was geweest van partijdig en/of onzorgvuldig handelen. Hij deelde mee van oordeel te zijn dat de Raad in dezen zorgvuldig en conform de kwaliteitseisen had gehandeld zoals vastgelegd in het Normenrapport 2000, versie 2 (zie Achtergrond).

4. Een bestudering van het raadsrapport levert onder meer de volgende informatie op. In hoofdstuk 8 van het rapport, getiteld "Informatie van betrokkenen" is een weergave opgenomen van de visies van verzoeker respectievelijk mevrouw S. De visie van mevrouw S. staat als eerste beschreven, en beslaat ongeveer vier pagina's A4. De visie van verzoeker is aansluitend opgenomen en beslaat eveneens ongeveer vier pagina's A4. Beide visies bevatten een grote hoeveelheid aan kritische opmerkingen over de ex-partner. Hierna zijn in het raadsrapport verder nog de visies van de beide kinderen opgenomen.

4.1. In de weergave van de visie van mevrouw S. staat, samengevat en voor zover hier van belang, het volgende vermeld:

verzoeker was verslaafd aan morfine, zijn gedrag veranderde daardoor: hij werd agressief;

door glatte praatjes verkreeg hij de morfine;

verzoeker gaf S. eens een kopstoot tijdens haar zwangerschap;

verzoeker kreeg een agressieaanval toen het jongste kind vijf dagen oud was; hij was zwaar verslaafd;

verzoeker gaf druk in het gezin; hij is "ziekelijk schoon";

het was voor het gezin een hel toen verzoeker bezig was met afkicken;

verzoeker schold S. uit en gaf haar de schuld als kinderen 's nachts wakker werden;

verzoeker mishandelde, loog en bedroog;

het bouwdepot in de hypotheek bleek op een dag leeg zonder dat S. hiervan wist;

verzoeker liet S. tijdens of na de scheiding achter met de financiële puinhoop;

sinds verzoeker weet van een nieuwe relatie van S. is (normale) communicatie niet meer mogelijk;

verzoeker probeert haar het leven zuur te maken met allerhande leugens;

verzoeker zegt tegen de kinderen dat hun moeder een hoer is;

verzoeker gebruikt verkeerde taal tegen de kinderen en brengt geen positieve houding op de kinderen over; hij leert de kinderen geen normen en waarden;

verzoeker zegt tegen de kinderen dat S. een slechte moeder is.

4.2. In de weergave van de visie van verzoeker staat, samengevat en voor zover hier van belang, het volgende vermeld:

voordat S. voor de tweede keer zwanger werd had geen overleg hierover plaatsgevonden. Verzoeker vond het verdacht dat dit voor de 2e keer gebeurde terwijl zij aan de pil was;

S. ging zich een jaar nadat het gezin naar een nieuw huis was verhuisd anders gedragen;

S. dronk te veel, werd hierdoor agressief en vierde dit bot op verzoeker;

S. ging een verhouding aan met een goede vriend van verzoeker;

S. loog over een abortus;

S. flirtte met mannen en had waarschijnlijk meerdere verhoudingen;

S. was veel op stap terwijl verzoeker thuis voor de kinderen zorgde;

verzoeker stelde relatietherapie voor, maar S. wilde scheiden;

toen S. was vertrokken kon verzoeker pas na vier maanden zijn kinderen zien; hieronder hebben de kinderen erg geleden;

de schoonvader en zwager van verzoeker bemoeiden zich met de omgang, dit waren "pesterijen";

S. was zomer 2002 op "vrijersvoeten"; kwam dan regelmatig de kinderen niet ophalen op het afgesproken tijdstip;

zomer 2002: moeder kwam de kinderen in beschonken toestand ophalen en hield ze vervolgens drie maanden weg bij verzoeker;

het gebeurde in het najaar van 2002 dat verzoeker de kinderen bij S. ging ophalen, maar dat S. er niet was; zij frustreerde de omgangsregeling keer op keer;

S. dreigde verzoeker met de woorden "nog een tijdje en je ziet je kinderen helemaal niet meer";

in gesprekken viel S. verzoeker alleen maar aan en maakte ze obscene gebaren;

volgens verzoeker was S. gek aan het worden;

S. kwam al twee jaar lang de informatieplicht niet na;

S. zorgde niet adequaat voor de kinderen;

S. zette de kinderen enorm onder druk door hen weg te halen uit hun vertrouwde omgeving.

Beoordeling

5. Het verbod van vooringenomenheid houdt in dat bestuursorganen zich actief opstellen om iedere vorm van een vooropgezette mening of de schijn van partijdigheid te vermijden. Het begrip onpartijdigheid heeft betrekking op de houding van bestuursorganen tegenover burgers en het onderwerp van de zaak. Deze houding dient vrij te zijn van vooringenomenheid en vooroordeel. Ook de schijn van partijdigheid moet worden vermeden. Van een schijn van partijdigheid kan pas sprake zijn als een gedraging van een bestuursorgaan naar objectieve maatstaven gemeten een dergelijke schijn opwekt.

6. De Nationale ombudsman stelt voorop dat het wettelijke uitgangspunt is dat het kind en de niet-verzorgende ouder recht hebben op omgang met elkaar, tenzij de rechter dit die ouder ontzegt op één van de in de wet genoemde gronden. De rechter kan op dit punt advies vragen aan de Raad waarna de Raad in de regel een onderzoek zal starten. De Raad heeft als taak de rechten van het kind te beschermen en daadwerkelijk op te komen voor het belang van het kind. In zaken als de onderhavige, waarbij het belang van het kind in het gedrang kan komen, dient het handelen van de Raad dan ook primair gericht te zijn op het vinden van oplossingen voor de gerezen problemen tussen de ouders. Voor het kind is het immers in beginsel van groot belang dat het (ook in geval van echtscheiding) met beide ouders een relatie blijft onderhouden. Dit brengt voor de Raad de verplichting mee beide ouders aan te blijven sporen om duurzame regelingen te treffen. Deze verplichting is ook vastgelegd in het rapport Normen 2000, Beleidsregels met betrekking tot de werkwijze van de Raad (verder: Normenrapport 2000, zie ook Achtergrond). Volgens dit Normenrapport dient een raadsonderzoeker ouders uitdrukkelijk en consequent aan te spreken op hun gezamenlijke (opvoedings)verantwoordelijkheid. Dit met het doel een gemeenschappelijk gedragen, duurzame regeling tot stand te brengen waarbij de relatie van het kind met beide ouders wordt behouden en veilig gesteld. Indien de bemiddeling niet tot resultaat leidt, start de tweede fase van het onderzoek waarin nadere informatie wordt verzameld en advisering plaatsvindt. In deze fase wordt wederom met de ouders gesproken. Daarnaast kan in die fase met de minderjarige(n) worden gesproken, informatie worden ingewonnen bij derden en multidisciplinair onderzoek plaatsvinden. Ook in die fase brengt het recht van het kind op het onderhouden van een relatie met beide

ouders voor de Raad de verplichting mee om de ouders te blijven aansporen duurzame regelingen te treffen waarbij de relatie van het kind met beide ouders wordt behouden en veilig gesteld, aldus het Normenrapport 2000.

In het Normenrapport 2000, onder 3.2.C, staat verder nog te lezen dat de Raad de visies van beide betrokkenen in zijn rapport dient te vermelden.

7. Gedurende een onderzoek krijgt de Raad veelal de beschikking over een grote hoeveelheid aan informatie. De Nationale ombudsman acht het in beginsel aan de Raad om te bepalen welke informatie hij in het kader van het (doel van het) onderzoek op dat moment van belang acht. Betrokkenen kunnen immers zowel bij de inzage van het concept-rapport als voor de rechter nog naar voren brengen hetgeen zij relevant achten voor de uiteindelijk te nemen rechterlijke beslissing.

8. Ten aanzien van de klacht over vooringenomenheid wordt allereerst opgemerkt dat het raadsonderzoek uitmondde in een advies aan de rechter om een omgangsregeling voor verzoeker vast te stellen. Ook de kritische opmerking van de raadsonderzoeker over S., gemaakt ten overstaan van de rechtbank (zie hiervoor, onder Algemeen 5.) wordt in dit verband meegewogen. Deze omstandigheden geven geen reden voor het vermoeden dat de Raad zich in het algemeen vooringenomen heeft opgesteld bij de behandeling van deze zaak. Dat de raadsonderzoeker S. eens na een gesprek een kopje thee heeft aangeboden doet hieraan niet af. Dit behoort tot de normale beleefdheidsvormen.

Meer specifiek wordt ten aanzien van verzoekers klachtpunten het volgende overwogen. De Raad heeft in het onderzoek (onder meer) gesprekken gevoerd met verzoeker en zijn ex-echtgenote. Bij de beoordeling van de vraag of de Raad in die gesprekken en bij de weergave ervan in het rapport in strijd heeft gehandeld met het verbod van vooringenomenheid, stelt de Nationale ombudsman vast dat de hoeveelheid en de aard van de kritische uitspraken die verzoeker en zijn ex-echtgenote blijkens het raadsrapport over en weer hebben gemaakt voldoende met elkaar in evenwicht zijn. Deze vaststelling, bezien in het licht van de eigen verantwoordelijkheid van de Raad om te bepalen welke informatie in het kader van zijn onderzoek nodig is, leidt tot het oordeel dat de raadsonderzoeker verzoeker niet in de gelegenheid behoefde te stellen om aanvullende negatieve opmerkingen te maken over zijn ex. De weergave van de visies van beide partijen in het raadsrapport is in overeenstemming met de eisen die op basis van het Normenrapport 2000 aan het raadsrapport moeten worden gesteld. Een en ander leidt tot het oordeel dat de raadsonderzoeker niet heeft gehandeld in strijd met het verbod van vooringenomenheid.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

II. Ten aanzien van het overnemen van opmerkingen van verzoekers ex-echtgenote

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt er in de tweede plaats over dat de raadsonderzoeker(s) de negatieve opmerkingen van verzoekers ex-echtgenote over hem en zijn ouders klakkeloos in het raadsrapport op hebben genomen zonder deze te verifiëren en/of nader te onderzoeken.
2. Ten aanzien van de bedoelde opmerkingen wordt op deze plaats verwezen naar hetgeen hierboven, onder I.4.1. staat opgesomd.
3. De minister achtte de klacht niet gegrond. Ook ten aanzien van deze klacht verwees hij naar het standpunt van de Raad. De minister gaf verder aan van oordeel te zijn dat in het rapport van de Raad zowel de visie van verzoeker als die van zijn ex-echtgenote is opgenomen.
4. Zoals hiervoor al is vermeld, liet de directeur van het Landelijk Bureau van de Raad voor de Kinderbescherming weten dat er volgens hem geen sprake was geweest van partijdig en/of onzorgvuldig handelen. De Raad had in zijn visie zorgvuldig en conform de kwaliteitseisen zoals vastgelegd in Normen 2000, versie 2, gehandeld.
5. Uit informatie van de Raad is het volgende gebleken ten aanzien van het door de Raad uitgevoerde onderzoek. In de eerste plaats voerde de Raad tweemaal een gesprek met de kinderen, waarvan de tweede keer plaatsvond in het bijzijn van een gedragsdeskundige. Een verslag van de gesprekken met de kinderen is opgenomen in het raadsrapport.

De Raad sprak verder met een predikant die aan verzoeker en S. ondersteuning had gegeven door met hen gezamenlijke gesprekken te houden vóór en na de echtscheiding. Eenmaal had deze predikant ook een individueel gesprek gevoerd met verzoeker. Een weergave van de informatie die uit de gesprekken tussen de Raad en de predikant naar voren is gekomen is eveneens opgenomen in het raadsrapport.

De Raad vroeg de (toenmalige) huisarts van verzoeker en S. om informatie, (mede) met betrekking tot de stelling van mevrouw S. dat verzoeker verslaafd zou zijn (geweest) aan morfine. De informatie die van de huisarts werd verkregen is eveneens opgenomen in het raadsrapport.

Ook benaderde de Raad de zorgcoördinator, tevens adjunct-directeur, alsmede drie leerkrachten van de basisschool waarop verzoekers kinderen hadden gezeten toen zij nog in Nederland woonden. Doel van het gesprek was volgens de Raad om duidelijkheid te verkrijgen over de sociale-, emotionele- en cognitieve ontwikkeling van de kinderen. Zes weken nadat het eerste gesprek met de school plaatsvond, sprak de Raad nogmaals met de leerkrachten, met als doel om na te vragen of spanningen die intussen door de ouders waren gemeld invloed hadden op het gedrag of het functioneren van de kinderen op school.

Tot slot sprak de Raad met de wijkagent om duidelijkheid te verkrijgen over de bemoeienissen van de politie en om een beeld te krijgen van de visie van de politie op de situatie.

Beoordeling

6. Gebleken is dat verificatie en/of nader onderzoek heeft plaatsgevonden (onder meer) naar aanleiding van de kritische opmerkingen van verzoekers ex-echtgenote.

De klacht mist dan ook feitelijke grondslag.

III. Ten aanzien van het verwerken van verzoekers correspondentie

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt er in de derde plaats over dat de door hem overgelegde correspondentie niet was verwerkt in het raadsrapport van 28 januari 2004. Verzoeker heeft laten weten dat het in dit verband specifiek ging om brieven van hem aan de Raad van 18 november 2003, 20 november 2003, 1 december 2003 en 8 januari 2004.

Verzoeker is van mening dat de Raad in het conceptrapport dat op 5 januari 2004 aan de betrokkenen werd gepresenteerd onvoldoende rekening had gehouden met zijn visie op de zaak. Hij reageerde daarom schriftelijk op 23 januari 2004, met een brief met bijlagen van in totaal circa 150 pagina's. Onder deze bijlagen bevonden zich onder meer kopieën van de bovengenoemde brieven. Volgens verzoeker was het nodig dat de Raad van deze stukken kennis nam om tot een evenwichtige conclusie te komen. De Raad stelde vervolgens op 28 januari 2004 het rapport ongewijzigd vast, aldus verzoeker. De Raad heeft hiermee volgens verzoeker onvoldoende rekening gehouden met zijn visie.

2.1. In zijn brief van 18 november 2003 informeerde verzoeker de Raad over de behandeling die zijn kinderen volgens hem bij hun moeder en haar familie ten deel viel. Verzoeker liet de Raad in die brief weten dat hij niet kon accepteren dat er aan de Raad leugens werden gepresenteerd omtrent zijn relatie met een nieuwe vriendin en het verblijf van de kinderen. Verzoeker omschreef voor de Raad de manier waarop hij en zijn vriendin een weekend met zijn kinderen hadden doorgebracht. Hij informeerde de Raad verder over enige gebeurtenissen en/of problemen met zijn kinderen en over de manier waarop hij daarmee was omgegaan. Ook gaf verzoeker zijn visie op de opstelling van een nieuwe vriend van zijn ex-echtgenote in de zaak.

Om de Raad een beeld te geven van (het gedrag van) zijn ex-echtgenote zond verzoeker een aantal verklaringen toe van (voorheen) wederzijdse vrienden en kennissen. Naar zijn zeggen hadden deze verklaringen niet direct met zijn kinderen te maken, maar leidden zij wel tot een beter begrip van de zaak.

2.2. In vervolg op die brief bracht verzoeker in zijn brief van 20 december 2003 onder de aandacht van de Raad dat er wat hem betreft een vertrouwensprobleem was ontstaan vanwege een door hem ervaren verschil in behandeling van hem en zijn ex-echtgenote. Hij vroeg om opheldering.

2.3. In zijn brief van 1 december 2003 informeerde verzoeker de Raad over ontwikkelingen in de zaak. Verzoeker informeerde de Raad nader over de manier waarop de kinderen door hem enerzijds, dan wel door (de familie van) zijn ex-echtgenote anderzijds werden behandeld.

2.4. Bij brief van 8 januari 2004 vroeg verzoeker de Raad om een gesprek en/of een verlenging van de gestelde termijn voor het geven van een reactie op het conceptrapport.

3. De minister van Justitie merkte ten aanzien van deze klacht op dat de correspondentie van verzoeker, voor zover op dat moment aanwezig en voor zover van belang voor het onderzoek van de Raad, was gevoegd bij het raadsrapport van 28 januari 2004. De Raad heeft ook op latere correspondentie van verzoeker gereageerd, zo liet de minister weten. Hij achtte de klacht niet gegrond.

Beoordeling

4. Het vereiste van actieve en adequate informatieverwerving houdt in dat bestuursorganen bij de voorbereiding van hun handelingen de relevante informatie verwerven.

Zoals eerder al is vermeld, krijgt de Raad gedurende een onderzoek veelal de beschikking over een grote hoeveelheid aan informatie. De Nationale ombudsman acht het in beginsel aan de Raad om te bepalen welke informatie hij in het kader van het (doel van het) onderzoek op dat moment relevant acht. Slechts wanneer de Raad niet in redelijkheid heeft kunnen besluiten om af te zien van het bestuderen van bepaalde informatie, is het nalaten hiervan in strijd met het vereiste van actieve en adequate informatieverwerving.

5. De lezingen van verzoeker en van de minister staan tegenover elkaar ten aanzien van de vraag of verzoekers correspondentie al dan niet bij het opstellen van het raadsrapport is betrokken. Wat daarvan ook zij, eerder is al overwogen dat de Raad de lezing van verzoeker en zijn ex-echtgenote op een voldoende afgewogen wijze in het rapport heeft opgenomen. Verzoeker heeft niet aangegeven welke informatie uit zijn brieven hij specifiek in het raadsrapport miste. Aangenomen mag worden dat hij de door hem overgelegde verklaringen in dit verband van groot belang acht. Gelet op de inhoud van die verklaringen en de inhoud van de vier bovengenoemde brieven van verzoeker, bezien in samenhang met de weergave van verzoekers standpunt in het rapport, is er geen reden voor het oordeel dat de Raad verzoekers correspondentie in onvoldoende mate heeft meegewogen bij het opstellen van dat rapport. Van een schending van het vereiste van actieve en

adequate informatieverwerving is dan ook geen sprake.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

IV. Ten aanzien van het niet-nakomen van de toezegging voor 29 oktober 2003

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt er ten vierde over dat een raadsonderzoeker haar toezegging niet na

is gekomen dat op 29 oktober 2003 bij verzoeker thuis met de kinderen zou worden gesproken.

2. Verzoekers vader bracht tijdens de klachtbehandeling door de klachtencommissie V naar voren dat hij later bij het bewuste gesprek aanwezig zou zijn. Het gesprek met verzoeker en zijn kinderen had echter maar heel kort geduurd. Verzoekers vader had net het huis verlaten en moest, na 3,5 km gereden te hebben, alweer omdraaien omdat het gesprek al klaar was.

3. De minister van Justitie verwees in dit verband naar een brief van de Raad aan verzoeker van 9 oktober 2003, waarin de afspraak voor het bewuste gesprek was bevestigd. Tevens verwees de minister naar een journaal van de contacten van de Raad van 14 februari 2006, waaruit volgens hem volgde dat dit gesprek inderdaad had plaatsgevonden. De minister achtte dit klachtonderdeel dan ook onbegrijpelijk.

4. In de brief van 9 oktober 2003 stond bevestigd dat bij verzoeker thuis een huisbezoek zou plaatsvinden, en dat een gesprek zou plaatsvinden met hem, de kinderen en eventueel de grootouders. Volgens afspraak zou dit gesprek plaatsvinden op 29 oktober 2003, om 14:00 uur.

Eerder, op 15 oktober 2003, had er tevens een huisbezoek en gesprek plaatsgevonden in de woning van mevrouw S.

5. In het contactjournaal van de Raad staat te lezen dat op 29 oktober 2003 een huisbezoek van de raadsonderzoeker had plaatsgevonden bij verzoeker, de kinderen en de grootouders.

Beoordeling

6. Gelet op de informatie uit het contactjournaal, alsook datgene wat verzoeker ten aanzien van dit gesprek naar voren heeft gebracht (zie hieronder, V.1.), en hetgeen zijn vader tijdens de behandeling door de klachtencommissie V heeft verteld, staat voldoende vast dat het gesprek plaatsvond op de aangegeven datum, plaats en tijd.

De klacht mist feitelijke grondslag.

V. Ten aanzien van het (kort) met verzoeker spreken op 29 oktober 2003

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt er tot slot over dat de raadsonderzoeker zich niet objectief heeft opgesteld en beide partijen niet op gelijke wijze heeft behandeld, door op 29 oktober 2003 slechts korte tijd met verzoeker te spreken.

Volgens verzoeker gaf de raadsonderzoeker tijdens dit gesprek herhaalde malen aan dat zij in tijdnood verkeerde omdat zij naar een receptie moest.

2. De minister liet weten ook deze klacht niet gegrond te achten. Hij verwees naar de beslissing van de klachtencommissie van 24 augustus 2005. De klachtencommissie achtte deze klacht niet gegrond. Volgens de commissie waren er onvoldoende aanknopingspunten voor de conclusie dat er voor het gesprek op 29 oktober 2003 minder tijd

was uitgetrokken dan gebruikelijk. Dat de raadsonderzoeker in tijdnood zou hebben verkeerd omdat zij naar een receptie moest, zoals door verzoeker naar voren was gebracht, werd niet door de onderzoeker bevestigd, aldus de klachtencommissie. Evenmin duidde het aanvangstijdstip van het gesprek daar volgens de commissie op, nu het gesprek aan het begin van de middag plaatsvond.

3. In het raadsrapport staat het volgende vermeld ten aanzien van het gesprek met verzoeker op 29 oktober 2003, alsmede over het eerdere gesprek met S.:

"In het kader van het onderzoek heeft de raadsonderzoeker een bezoek gebracht in de thuissituatie bij moeder (d.d. 15 oktober 2003) en in de woonsituatie van vader bij opa en oma (d.d. 29 oktober 2003). Opvallend hierbij was dat moeder de kinderen naar boven stuurde om even aandacht voor zichzelf te vragen. Vader liet zich vanaf het begin tot het einde van het bezoek negatief uit over moeder in het bijzijn van de kinderen. Vader is hier een aantal keren op aangesproken door de raadsonderzoeker maar dit had geen invloed op het gedrag van vader."

Tevens staat in het raadsrapport te lezen dat op 8 december 2003, na een verzoek daartoe van verzoeker, een gesprek plaatsvond tussen verzoeker en zijn vader enerzijds en de raadsonderzoeker en diens teamleider anderzijds.

Beoordeling

4. Ook deze klacht wordt getoetst aan de hand van het eerder genoemde verbod van vooringenomenheid.

5. Allereerst zij op deze plaats verwezen naar de overweging van de Nationale ombudsman I.7., waarin is geoordeeld dat er noch in algemene zin, noch ten aanzien van de weergave in het rapport van de standpunten van beide partijen, gebleken is van vooringenomenheid van de Raad.

Uit de weergave in het raadsrapport van de gesprekken met verzoeker enerzijds en met S. anderzijds blijkt niet van vooringenomenheid bij de raadsonderzoeker. Evenmin blijkt hieruit dat het gesprek met S. (veel) langer zou hebben geduurd dan dat met verzoeker. Deze omstandigheden, gezien in samenhang met het gegeven dat de Raad op verzoekers verzoek op 8 december 2003 opnieuw met hem een gesprek aanging, leiden tot het oordeel dat de Raad ook op dit punt niet heeft gehandeld in strijd met het verbod van vooringenomenheid.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de Raad voor de Kinderbescherming, vestiging Breda is niet gegrond.

Onderzoek

Op 11 oktober 2005 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer B. te Steenberg, met een klacht over een gedraging van de Raad voor de Kinderbescherming, vestiging Breda.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de minister van Justitie, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de minister van Justitie verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Daarnaast werd de betrokken ambtenaar van de Raad voor de Kinderbescherming, vestiging Breda de gelegenheid geboden om commentaar op de klacht te geven. Zij maakte van deze gelegenheid geen gebruik.

Tijdens het onderzoek kregen de Raad voor de Kinderbescherming en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De minister van Justitie berichtte dat het verslag hem geen aanleiding gaf tot het maken van opmerkingen.

De reactie van verzoeker gaf geen aanleiding het verslag te wijzigen of aan te vullen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

echtscheidingsbeschikking van de rechtbank te Breda van 9 november 2001;

beschikking betreffende omgang van de rechtbank te Breda van 10 april 2003;

beschikking van de rechtbank te Breda van 30 juni 2003;

het rapport van de Raad voor de Kinderbescherming, vestiging Breda van 28 januari 2004;

verzoekers verzoekschrift aan de Nationale ombudsman van 6 oktober 2005, met bijlagen, waaronder:

5.1. klachtbrieven van verzoeker aan de Raad en aan de Klachtencommissie V van de Raad voor de Kinderbescherming, Directie Zuid

5.2. brief van verzoeker aan de Raad van 23 januari 2004, met bijlagen;

5.3. brief van verzoeker aan de Raad van 8 januari 2004;

5.4. brief van verzoeker aan de Raad van 1 december 2003;

5.5. brief van verzoeker aan de Raad van 20 november 2003;

5.6. brief van verzoeker aan de Raad van 18 november 2003;

standpunt van de minister van Justitie van 16 maart 2006, met bijlagen, waaronder:

6.1. brief van de algemeen directeur van het Landelijk Bureau Raad voor de Kinderbescherming van 3 maart 2006;

6.2. contactjournaal van de Raad, datum overzicht: 14 februari 2006;

6.3. beslissing van de klachtencommissie V van de Raad voor de Kinderbescherming, Directie Zuid van 24 augustus 2005;

6.4. brief van 13 mei 2004 van de manager vestiging Breda van de Raad voor de Kinderbescherming aan verzoeker, in antwoord op zijn klacht;

6.5. bevestigingsbrief van 9 oktober 2003 van de Raad aan verzoeker, met betrekking tot het gesprek van 29 oktober 2003;

6.6. bevestigingsbrief van 9 oktober 2003 van de Raad aan S., met betrekking tot het gesprek van 15 oktober 2003;

6.7. overige correspondentie tussen verzoeker en de Raad aangaande zijn klacht;

reactie van verzoeker van 16 april 2006 op het standpunt van de minister van Justitie, en op de door de minister verstrekte informatie, met bijlagen.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

Normenrapport 2000, Versie 2, Beleidsregels met betrekking tot de werkwijze van de Raad voor de Kinderbescherming:

"2.2. Kwaliteitseisen

a. De Raad voor de Kinderbescherming draagt zorg voor een verantwoorde uitvoering van zijn wettelijk omschreven taken.

(...)

c. Uitgangspunt voor de uitvoering van taken is, dat deze gericht is op het verklaren en inzichtelijk maken van aangetroffen problematiek op grond waarvan besluitvorming en voorlichting kan plaatsvinden. De besluitvorming kan bestaan uit het al dan niet indienen van een verzoek aan de rechter of advisering. Steeds wordt in de rapportage aangegeven op welke wijze is omgegaan met de informatie, die door de verschillende betrokkenen of informanten is gegeven. Indien zeer uiteenlopende visies of lezingen van een gebeurtenis naar voren worden gebracht welke relevant zijn voor de besluitvorming, worden deze in de rapportage vermeld en wordt in de conclusie van het rapport verantwoord op welke wijze de Raad hiermee is omgegaan. Voorts moet in de rapportage duidelijk worden onderscheiden waar de Raad visies of lezingen van een gebeurtenis citeert en waar feiten worden vermeld die als voldoende vaststaand kunnen worden beschouwd.

(...)

3.2. Rapportage

(...)

De rapporten van de Raad dienen aan de volgende richtlijnen te voldoen:

(...)

C. Het rapport vermeldt in ieder geval:

de aanleiding voor het onderzoek en de op basis hiervan vastgestelde onderzoeksvragen;

met wie als betrokkene gesproken is, hoe vaak, hoe (telefonisch/persoonlijk) en waar;

de informatie die door de Raad bij derden, als informant, is gevraagd mits zij met de inhoud akkoord zijn gegaan, en indien hiervan sprake is de motivering van het horen van informanten zonder toestemming van betrokkenen;

een beschrijving van feiten en achtergronden, van visie en beleving van alle betrokkenen, van de interactie die heeft plaatsgevonden tussen de raadsmedewerker en het cliëntsysteem en van de eventueel noodzakelijk gebleken interventies met de effecten op het onderzoeksproces;

de gegevens en de interpretatie van deze gegevens die leiden tot de conclusie, het op grond van deze conclusie geformuleerde raadsadvies óf het besluit om al dan niet een rekest in te dienen; bij conclusie en advies c.q. besluit om te rekestrenen dienen de wettelijke gronden in acht genomen te worden;

(een weergave van) de reactie van betrokkenen op het onderzoek en de rapportage;

welke raadsmedewerkers verantwoordelijk zijn voor (deel)onderzoek, besluitvorming en rapportage;

welke folders verstrekt zijn.

D. In het rapport wordt duidelijk onderscheid gemaakt tussen informatie (feiten en meningen van betrokkenen) en de interpretatie daarvan door de Raad (zie in dit verband ook hoofdstuk 2.2.c.).

(...)

9.1. Zaken betreffende (echt)scheiding en omgang

(...)

Wettelijke uitgangspunten bij zaken betreffende (echt)scheiding en omgang zijn:

continuering van het gezamenlijk gezag tenzij de rechter, in het belang van het kind, op verzoek van één of beide ouders één ouder met het gezag belast;

het kind en de niet-verzorgende ouder met gezamenlijk gezag hebben recht op omgang met elkaar (1:377h BW);

het kind en de niet met het gezag belaste ouder hebben recht op omgang met elkaar, tenzij de rechter dit recht ontzegt op basis van één of meerdere in de wet genoemde uitzonderingsgronden (1:377a BW);

(...)

9.1.3. Onderzoek

Doel

Het bemiddelen en geven van informatie en/of het uitbrengen van een advies over gezag, verblijfplaats en/of omgang, naar aanleiding van een verzoek hierover van de rechter."